

عنوان مقاله:

پالیمپست «لایه نگاری»؛ ابزاری برای تبیین کیستی شهر تاریخی

محل انتشار:

مجله صفه، دوره 30، شماره 2 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

سیدمحسن حبیبی - پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

نگین صمدی کافی - واحد تهران جنوب، دانشگاه آزاد اسلامی

خلاصه مقاله:

شهر، کلان‌شهر، زمین، قلمرو، و حتی مقیاس‌های کوچک‌تر «ابنیه، راه‌ها، میدان‌ها، محله‌ها، و...» با سابقه تاریخی خود متاثر از پدیده زمان، لایه‌هایی از تاریخ را با خود حمل می‌کنند. لایه‌هایی از تاریخ با مقطع طولی یا عرضی از شهر که به واسطه آن می‌توان خطوط تصویری به‌جای‌مانده را بازخواند و آواهای خاموش و نشنیده آن‌ها را شنید. بدیهی است که هر قدر میزان قدمت و سابقه تاریخی مکان بیشتر باشد، به همان نسبت انباشت لایه‌ها نیز افزایش خواهد یافت. می‌توان دوگانه‌هایی از شادکامی و غمگینی، زندگی و مرگ، فقر و ثروت، صمیمیت و خیانت، معصومیت و گناهکاری، و... را در فرازهای شاخص از هریک از این لایه‌های تاریخی بازشناخت. هر لایه‌ای شاهد گذر زمان است. هریک از لایه‌های تاریخ افشاکنده بخشی از قلمروهای واقعی در زمانه خاص و در طول زمان است. زمانی که فضاها، «درهم‌آمیخته، بازسازی، یا دوباره‌الگوسازی» می‌شوند، آثار لایه‌های قبلی همچنان باقی می‌مانند. به این سبب، مسیر پریچ‌و-خمی در لایه‌های تاریخی هست که از طریق آن هر متخصصی می‌تواند بنا بر دانش خود لایه‌ها را کاوش و بازخوانی کند، این اقدام از طریق «لایه‌نگاری» میسر خواهد شد و سبب نمایانی لایه‌های تاریخی می‌شود. با این تاکید که هر لایه‌ای قلمرو خاص خود را دارد و منتج از فرایندهای مختلف هم‌زمانی و در زمانی است. قلمرو امروزی، چون همیشه، متاثر از عوامل تاریخ زیست‌سرزمینی (فرهنگ)، اقلیم سرزمین (طبیعت)، و تحول فن و فناوری در زمان و در زمانه است که رد خود را بر پیکره، سیما، چهره، و نیمرخ قلمرو و مکان گذاشته‌اند. هدف از این پژوهش، شناساندن رویکرد لایه‌نگاری در تبیین و شناخت شهر است. روش پژوهش در مقاله حاضر کیفی و با تحلیل محتوایی برای تبیین روش لایه‌نگاری شهری است. مقاله مروری بر رویکرد لایه‌نگاری شهری است، روش‌ها و نتایج گویای آن است که این روش را می‌توان برای شناخت شهرهای کهن و حفظ تداوم تاریخی‌شان به کار بست.

کلمات کلیدی:

لایه نگاری، شهر لایه، تولید دانش فضایی، روح زمانه در فضا، خوانش لایه نگارانه شهر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1269438>

